

Zadanie na 6. seminár

- štvrtok 5. 11. 2026

- štvrtok 29. 10. je dekanské voľno

1. časť priebežného hodnotenia

- písomka

- len teoretické otázky

- max. na 5 bodov

- témy

- Štát a jeho znaky. Štátne územie a štátne obyvateľstvo.

- Štátna moc. Suverenita štátu.

- Forma štátu. Forma vlády.

- Štátne zriadenie

- Konštitucionalizmus *[pozrieť prednášku, prečítať príslušnú časť v učebnici]*

- čas na vypracovanie písomky bude 30 min

Zadanie na 7. seminár

- štvrtok 12. 11. 2026 (prvý seminár po 1. časti priebežného hodnotenia)

téma: **Konštitucionalizmus**

zadanie teoretické:

- 1) naštudovať príslušné časti v učebnici
- 2) vypočítať si príslušnú prednášku
- 3) prečítať si výňatky z textov ústav a ústavných dokumentov (súčasťou zadania, pozri nižšie)

zadanie praktické:

- pripraviť si **odpovede** aj s **podrobným odôvodnením** na nasledujúce úlohy:

Úloha č. 1

Ako by mal vyzerat' najlepší / ideálny postup pri zmene ústavy?

- aby sa rešpektovali ústavné princípy, napr.
 - suverenita ľudu
 - princíp demokratického štátu
 - princíp právneho štátu
- ale aby súčasne bola zmena ústavy aj v praxi uskutočniteľná

Úloha č. 2

Na textoch ústav vybraných štátov vysvetlite

- či je ústava rigidna
 - ak áno, ako je jej rigidita zabezpečená
- či ústava obsahuje explicitné materiálne jadro
 - ak áno, čo ho tvorí

(výňatky textov ústavu sú súčasťou tohto zadania, pozri nižšie)

Ústava České republiky

(výňatky)

(...)

Čl. 2

(1) Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

(2) Ústavní zákon může stanovit, kdy lid vykonává státní moc přímo.

(3) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

(4) Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

(...)

Čl. 9

(1) Ústava může být doplňována či měněna pouze ústavními zákony.

(2) Změna podstatných náležitostí demokratického právního státu je nepřípustná.

(3) Výkladem právních norem nelze oprávnit odstranění nebo ohrožení základů demokratického státu.

(...)

Čl. 15

(1) Zákonodárná moc v České republice náleží Parlamentu.

(2) Parlament je tvořen dvěma komorami, a to Poslaneckou sněmovnou a Senátem.

(...)

Čl. 39

(1) Komory jsou způsobilé se usnášet za přítomnosti alespoň jedné třetiny svých členů.

(2) K přijetí usnesení komory je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných poslanců nebo senátorů, nestanoví-li Ústava jinak.

(3) K přijetí usnesení o vyhlášení válečného stavu a k přijetí usnesení o souhlasu s vysláním ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky nebo s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky, jakož i k přijetí usnesení o účasti České republiky v obranných systémech mezinárodní organizace, již je Česká republika členem, je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů.

(4) K přijetí ústavního zákona a souhlasu k ratifikaci mezinárodní smlouvy uvedené v čl. 10a odst. 1 je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců a třípětinové většiny přítomných senátorů.

(...)

Ústava Španielska

(výňatok)

Čl. 1

- (1) *Španielsko sa ustanovuje ako demokratický a sociálny právny štát a hlási sa k slobode, spravodlivosti, rovnosti a politickému pluralizmu ako k svojim najvyšším hodnotám.*
- (2) *Španielsky ľud, z ktorého vychádza všetka štátna moc, je nositeľom suverenity.*
- (3) *Politickou formou španielskeho štátu je parlamentná monarchia.*

(...)

Čl. 66

- (1) *Cortes Generales predstavujú španielsky ľud. Skladajú sa z Kongresu a Senátu.*
- (2) *Cortes Generales vykonávajú zákonodarnú moc štátu, schvaľujú štátny rozpočet, kontrolujú činnosť vlády a vykonávajú ďalšie právomoci, ktoré im ústava zveruje.*

(...)

Čl. 166

Právo navrhnúť zmenu ústavy upravujú ustanovenia čl. 87, ods. 1 a 2.

Čl. 167

- (1) *Návrh na zmenu ústavy musí byť schválený trojpäťtinovou väčšinou členov každej z komôr. Ak sa nedosiahne zhoda medzi oboma komorami, pokúsi sa ju dosiahnuť výbor vytvorený z rovnakého počtu poslancov a senátorov, ktorý predloží text o ktorom Kongres a Senát¹ rozhodnú.*
- (2) *Ak nie je prijatá zmena v konaní podľa odseku 1, môže Kongres prijať zmenu dvojtretinovou väčšinou, ak Senát schválil textu absolútnou väčšinou.*
- (3) *Po prijatí ústavnej zmeny v Cortes Generales je táto predložená k schváleniu v ľudovom hlasovaní, ak behom 15 dní po schválení zmeny predloží takýto návrh desatina členov niektorej z komôr.*

Čl. 168

- (1) *V prípade celkovej revízie ústavy alebo ústavnej zmeny, ktorá sa vzťahuje na úvodné ustanovenia, kapitolu 2 oddiel 1 titul 1² alebo na titul 2³, musí byť prijatá zásadne dvojtretinovou väčšinou oboch komôr, Cortes Generales sa ihneď rozpustia.*
- (2) *Novozvolené komory musia toto uznesenie potvrdiť a prejednať nový text ústavy, ktorý musí byť schválený dvojtretinovou väčšinou oboch komôr.*
- (3) *Po prijatí ústavnej zmeny v Cortes Generales je táto predložená k schváleniu v ľudovom hlasovaní.*

¹ Kongres („Congreso de los diputados“) a Senát („Senado“) sú komorami španielskeho parlamentu („Cortes Generales“).

² Základné práva a verejné slobody.

³ Postavenie hlavy štátu (koruny).

Čl. 169

Návrhy na zmenu ústavu sú v dobe vojny alebo počas trvania pomerov uvedených v článku 116 sú neprípustné.

(...)

Základný zákon Spolkovej republiky Nemecko

(výňatok)

Čl. 1

(1) Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Rešpektovať a chrániť ju je povinnosťou štátnej moci.

(2) Nemecký ľud preto uznáva nedotknuteľnosť a neodňateľnosť ľudských práv ako základ každej komunity, mieru a spravodlivosti vo svete.

(3) Nasledujúce základné práva viažu zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc ako priamo aplikovateľné právo.

(...)

Čl. 20

(1) Spolková republika Nemecko je demokratický a sociálny spolkový štát.

(2) Všetka štátna moc pochádza od ľudu. Je vykonávaná ľuďom prostredníctvom volieb a ďalšieho hlasovania alebo prostredníctvom zákonodarných, výkonných a súdnych orgánov.

(...)

Čl. 79

(1) Základný zákon môže byť dopĺňaný len zákonmi výslovne označenými ako zákony dopĺňajúce resp. nahrádzajúce jeho text. (...)

(2) Akýkoľvek takýto zákon musí byť schválený dvoma tretinami členov Spolkového snemu a dvoma tretinami hlasov Spolkovej rady.

(3) Dodatky Základného zákona dotýkajúce sa rozdelenia Spolku na krajiny (Länder), ich účasti na legislatívnom procese alebo princípov upravených v článkoch 1 a 20 sú neprípustné.

(...)

Ústava Spojených štátov amerických

(výňatok)

Článok I.

Oddíl 1.

Veškerá zákonodárna moc uvedená v ústave náleží Kongresu Spojených štátů, který se skládá ze Senátu a Sněmovny reprezentantů.

(...)

Článok V.

Dodatky k ústavě mohou navrhnout bud' dvě třetiny členů Kongresu, uznají-li to za nutné, nebo sjezd zástupců jednotlivých států, požádají-li o jeho svolání Kongresem dvě třetiny zákonodárných orgánů jednotlivých států. Tyto dodatky mohou se stát platnou součástí této ústavy jen tehdy, jsou-li schváleny třemi čtvrtinami zákonodárných orgánů jednotlivých států, nebo konventy ve třech čtvrtinách jednotlivých států - podle toho, jaký způsob ratifikace navrhne většina členů Kongresu Unie. Přitom žádný dodatek, vydaný do roku 1808, nesmí se týkat prvního a čtvrtého odstavce devátého oddílu prvního článku ústavy; žádný stát dále nemá být ústavním doplňkem bez svého souhlasu zbaven práva na rovné zastoupení v Senátě.